

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sharei Tefillah Publication

שבת קודש פרשת בלק SHABBOS PARSHAS BALAK

ז' תמוז תשנ"ח JULY 11, 1998

לכל זמן ועת

מנחה/הדלקת נרות - 8:12* שקיעה/יום השבת - 8:30
זמן קריאת שמע/מ"א - 8:42 צאת הכוכבים/מעריב - 9:20
זמן קריאת שמע/גר"א - 9:18 לשיטת רבינו תם - 9:42

*מי שמדליק מוקדם (7:00), אין לאחר מזמן עצם קבלת השבת (משיאמר מזמור שיר) - בערך 7:25

מדעת עליון

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי וגו' (כב-ב)

לכאורה יש להקשות, אמאי לא מזכיר הכתוב כבר כאן שבלק היה מלך למואב, ורק להלן בפסוק ד' נזכר דבר זה הפעם הראשון?
אכן יש לפרש ע"פ הגמ"ר חיים סולובייציק זצ"ל מבריסק, שכאן רמז לנו המקראות איך זכה בלק למלוכה. בראשונה "וירא בלק בן צפור את אשר עשה ישראל לאמורי" - כלומר, עוד בהיותו אדם פשוט, אזרח מן השורה, ידע להבחין בסכנה הנשקפת למואב מבני ישראל. ולכך "ויגר מואב" - הכניס בלק מורא בלב העם. ממילא, החליטו כל האנשים לבחור בו למלך עליהם, מאחר שהיה הראשון להכיר ולהתריע מפני הסכנה הממשמת ובאה. אשר על כן הזכיר לנו הכתוב "ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא" - דייקא הקרא לומר "בעת ההיא", אחר שהתעורר המורא והפחד בלב העם, ומינוהו כדי שיצילם מן הרעה.

אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי ה' וכו' (כב-יח)
"כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו, ושלשה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע." (אבות ה-כג)

This Possuk was assigned by our Rabbis as part of the daily Shacharis prayers. Our Chachomim wondered how it was possible that a Possuk recited by בלעם with the intention of cursing Bnai Yisroel, could be included in our Tefillos. The same question can be asked regarding the Possuk "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל" - which is included in the blessings of "מלכיות", which we say during Musaf on Rosh Hashanah. Why is it that these Possukim, uttered by a wicked person with the wrong intentions, are part of our sacred Tefillos?

The Shla"h Hakodosh, R' Yeshaya Halevi Horowitz ZT"L, explains that we learn in the Gemarah that Moshe Rabbeinu wrote the Parshiyos of the Torah, which include the Parsha of Balak. Thus we see, that Bilaam's blessings were sanctified by Moshe Rabbeinu who included them in the Torah. That being the case, our great Rabbonim who eventually arranged all the Tefillos in their proper place, appropriately chose this Possuk of "מה טובו אהליך יעקב", which alludes to the existence of Shuls and מדרשים בתי, and the fact that the Shechinah rests upon כלל ישראל.

הלכה ברורה בענין צום שבעה עשר בתמוז

On the seventeenth day of the month of תמוז, all the pain and horrific events leading up to the destruction of the Bais Hamikdash, began. Therefore it is customary that we commemorate this by behaving with certain signs of mourning.

One is required to refrain from eating and drinking the entire day until sundown. However, if שבעה עשר בתמוז falls out on Shabbos (Like it does this year), the actual day of fasting is pushed off until the following day, Sunday, and that becomes the fast day.

A pregnant or nursing mother, who would normally fast, but finds it difficult on this particular day, is not obligated to fast. So too, one who is sick is not required to fast. Small children should not fast, however, if they are ראוי לחינוך and understand about the חורבן, they too, should minimize what they eat as a sign of mourning.

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

"My father nodded and smiled at me, 'You are correct. One is a right-handed letter and the other is a left-handed letter. So too, is the reason why we were each created with two eyes. There are times, events and even objects that we were meant to see with only a "right" eye, while for other things, we are supposed to view them with just the "left" eye!"

"At first, it was hard for a young child as myself to fully grasp these insightful words. But now, I understand and the meaning is clear: When a person looks at his fellow human beings and only sees the good - the Mitzvos and מעשים טובים - that his friends and family accomplish, he tends to only look through the "right" eye - עין יפה, a good eye. On the other hand, the negative things that people occasionally do, these actions and traits are not seen by such a person, for he only views them with his "left" eye - a blind eye - and is always judging favorably."

"This is what the Possuk tells us "לא הביט און ביעקב" - *He sees not iniquity in Yaakov*, When one can see nothing negative in a fellow Jew - "ה' אלוֹקֵינוּ עִמָּנוּ" - *His G-d is with him*, to help and protect him always."

TORAH GEMS

ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני וכו' (כב-ו)

Balak is requesting of the prophet Bilaam that he curse the ישראל, בני ישראל, and he ends his appeal by saying "את אשר תברך ואת אשר תאר יואר" - *He whom you bless is blessed and he whom you curse is cursed.*

The question arises: If Balak knew how great the power of Bilaam's blessings were and he could bless whomever he pleased and that person would be blessed, why then, did he hire Bilaam just to curse Bnai Yisroel - he should have hired him to bless the Moavites to be victorious in their confrontation against Yisroel?!

In the sefer **Bayis Romoh** we find the answer: חז"ל teach us from here, that Balak was more intent in his own hatred of Bnai Yisroel - even more than the welfare and good of his own people. He was more interested in cursing ישראל כלל than in blessing Moav!

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל וגו' (כד-ה)

תימה, וכי רק באלו מדות נבדלו תלמידי אברהם אבינו מתלמידי אותו רשע, הלא כרחוק מזרח ומערב הוא החילוק שביניהם - הללו אנשים מאמינים בבורא עולם, והללו כופרים גמורים עובדי עבודה זרה?

אלא ביאר הג"ר שלמה היימן זצ"ל ר"י תורה ודעת, שחז"ל מבארים במאמר זה כמה יפה כחם של תלמידי אברהם, שאף בדור של עבודה זרה, שהחושך יכסה ארץ, מ"מ נמשכו הם אחריו להיות מאמינים בה'. לכך הסבירו שהסיבה היא בהיות שאלו התלמידים בעלי מדות טובות, ובעת שהאדם חסר נגיעות של מדות רעות ממילא מגלה הוא את האמת.

כמו כן, היפוכו של דבר לגבי תלמידי בלעם הרשע. הכיצד אירע שנטמטמו כל כך, עד שגם בדור של ניסים גלויים - יציאת מצרים, קריעת י"ס, ומתן תורה, והתגלות האלוקים בעולם - בכל זאת נספחו לתלמידיו של בלעם הרשע? אלא ההסבר הוא שבעלי מדות רעות היו כל כך, ולפיכך טחו עיניהם מראות.

מעשה אבות....סימן לבנים

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוֹקֵינוּ עִמָּנוּ וכו' (כג-כא)

"When I was four years old, I once asked my father a question," related the old Lubavitcher Rebbe, R' Yosef Yitzchok Schneerson ZT"L, at a *Fabrenge* with his Chassidim. "Why did the *Ribono Shel Olam* prescribe two eyes to each person to see with? Being all-powerful and capable of anything and everything, couldn't he just have given us one eye alone, and that would be enough for us to see the same as what we see with two eyes?"

"My father, the Tzaddik R' Sholom Dov ZT"L, put his hand on my head and asked me 'My son, you have learnt the entire Alef-Bais already, right?' I nodded affirmatively."

'If so, then you surely know that there are two letters that look alike but are totally different - the *Shin* and the *Sin*. Tell me, my son, how do we tell the difference between these two letters that are so similar in appearance?"

"I did not hesitate to answer the question. 'The *Shin* has a little dot (נקודה) on the upper-right-hand corner of the letter, while the *Sin* has the same dot on the upper-left-hand corner.' I was proud that I knew it."